

GKRY'DEN AB'YE TÜRKİYE'NİN ADAY STATÜSÜNÜ İPTAL ETMESİ YÖNÜNDE ÇAĞRI

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Doğu Akdenizde petrol ve doğal gaz arayışları sürerken Türkiye'nin Doğu Akdeniz havzasındaki varlığı pek çok kesimi rahatsız etmektedir. Bu rahatsızlık Türkiye'nin tehditlere maruz kalmasına kadar varmaktadır. Türkiye'nin bölgedeki varlığına son itirazlar Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) lideri Nikos Anastasiadesten gelmiştir.

GKRY lideri Nikos Anastasiades, Türkiye'nin Doğu Akdenizdeki varlığını agresif olarak değerlendirmiş, Avrupa Birliğine (AB) aday ülke statüsünün düşürülmesi gerektiğini söylemiştir.

Anastasiades, Türkiye'nin Kıbrıs açıklarında petrol ve doğal gaz arama faaliyetlerini sürdürmesinin AB tarafından yasa dışı olarak tanımlandığını söyleyerek kabul edilemeyeceğini dile getirmiştir. Daha da ileri giderek, Türkiye'nin aday bir ülke olarak yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde üyeliğinin ve adaylığının mümkün olmayacağını söyleyebilmiştir[1].

Bu noktada göz ardı edilen bir gerçek vardır. Türkiye'nin Doğu Akdenizde de Avrupada da yok sayılması hiçbir amaca hizmet etmeyecektir. Türkiye'nin enerji yolları üzerindeki stratejik önemi yok sayılamaz. Kıbrıs adasında Türk ve Rum tarafları anlaşamıyor olsa da Kıbrıs adasında Türkiye'nin stratejik konumunun önemine karşı çıkmanın kimseye faydası yoktur[2]. Anastasiades de Ekim 2020de yapılacak seçimlerde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı'nın yeniden seçilmesi durumunda birleşme görüşmelerinin başlayabileceğini dile getirmiştir[3]. Ancak GKRY'nin Türkiye'yi karşı sergilediği bu ötekileştirici tutumda ısrarcı olması, Kıbrıs'ın birleşme görüşmelerinin sekteye uğramasına sebep olabilecektir.

Türkiye'nin Doğu Akdenizdeki faaliyetlerine karşı çıkanlar arasında bir zamanlar Türkiye'nin her senaryoda stratejik önem taşıdığını söyleyen AKEL Genel Sekreteri Andros Kiprianu da vardır. Kiprianu bugünlerde Türkiye'nin elindeki tüm gerekçelerin işlevsiz kılınması gerektiğini söylemeye başlamıştır[4].

AB, kendi değerlerini ve ilkelerini yok saymak pahasına GKRY'yi üye almakla ne kadar büyük bir hata yaptığını sorgulamalıdır. Nitekim Kıbrıs sorununa çözüm bulunmadan Türkiye'nin tüm itirazlarına rağmen, GKRY'nin AB'ye girmesine izin verilmesinin sakıncaları,

Avrupa Parlamentosu Türkiye eski Raportörü Kari Piri tarafından da ifade edilmişti. ABnin bu kararı, Türkiye'nin tam üyeliği konusunda oybirliği sağlamak niyetinden vazgeçildiği anlamına gelmiştir. GKRY de oybirliği sağlanması ihtimalini zayıflatacak kilit üye devlet konumuna gelmiştir. Türkiye'nin GKRY'nin AB üyeliğine itirazları temelsiz değildir. Uluslararası Hukuk Profesörü H. Mendelson Q.C., GKRY'nin ABye katılmasının 1960 Garanti Anlaşması çerçevesinde hukuka aykırı olacağını vurgulamıştır. Garanti Anlaşmasının 1. Maddesine göre;

Kıbrıs Cumhuriyeti herhangi bir devletle tamamen veya kısmen herhangi bir siyasi veya iktisadi birliğe katılmamayı taahhüt eder. Bu itibarla herhangi bir diğer devletle birleşmeyi veya adanın taksimini doğrudan doğruya veya dolayısı ile teşvik edecek her nevi hareketi yasak ve ilan eder.[5]

Türkiye'nin AB aday ülke statüsünden çıkarılması önerisi, GKRY'nin ABye işini öğretme cüretini göstermesi olarak yorumlanabilir. AB ve AB Kurumlarının, GKRY'nin bu cesareti göstermesini nasıl kabul edebildiği merak konusudur.

*Resim: TRT Haber

[1] Cypriot president: Aggressive Turkey should be stripped of EU candidate status, *Politico*, 6 Haziran 2020, <https://www.politico.eu/article/cypriot-president-nicos-anastasiades-aggressive-turkey-should-be-stripped-of-eu-candidate-status/>

[2] Hazel Çağan Elbir, Avrupa Komisyonu Başkan Adayı Politikalarını Türkiye Üzerinden Yürütmeye Devam Ediyor, *AVİM.org.tr*, 6 Aralık 2018, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-KOMISYONU-BASKAN-ADAYI-POLITIKALARINI-TURKIYE-UZERINDEN-YURUTMEYE-DEVAM-EDIYOR>

[3] Anastasiades: 'Agresif' tutumunu sürdürürse Türkiye'nin AB adaylığı düşürülmeli, *Euronews*, 7 Haziran 2020, <https://tr.euronews.com/2020/06/07/anastasiades-agresif-tutumunu-surdururse-turkiye-nin-ab-adayl-g-dusurulmeli>

[4] Kiprianu: Türkiye'nin bütün gerekçeleri elinden alınmalıdır, *KıbrısPostası.com*, 6 Haziran 2020, https://www.kibrispostasi.com/c58-GUNEY_KIBRIS/n330331-kiprianu-turkiyenin-butun-gerekceleri-elinden-alinmalidir

[5] 2003-03-19 Türkiye'nin Kıbrıs'taki Varlığı Uluslararası Hukuka Dayalıdır, *Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Başkanlığı*, <https://www.ab.gov.tr/p.php?e=28372>

Yazar Hakkında :

Hazel Çağın-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağın-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "GKRY'DEN AB'YE TÜRKİYE'NİN ADAY STATÜSÜNÜ İPTAL ETMESİ YÖNÜNDE ÇAĞRI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2020 / 23. Haziran 10. Erişim Nisan 10, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/GKRY-DEN-AB-YE-TURKIYE-NIN-ADAY-STATUSUNU-IPTAL-ETMESI-YONU-DE-CAGRI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır